

Tribuna Nouă

Redacția str.
Românului 18Administrația:
Piața Avram
Iancu 7.
Arad.

Organ al Partidului Național-Liberal.

Anul VII. — N-rul 8

Apare de două ori pe lună sub conducerea unui comitet

Arad, 9 Martie 1930.

„...Să cucerim ce-avem de cucerit...“

— Refacerea orașelor noastre. —

Suntem în pragul alegerilor municipale, cari în Aradul românesc au trezit o veche și frumoasă conștiință românească.

Alegerile de acum nu mai sunt ca celelalte alegeri de până aci. La baza lor de astă dată, e pusă ideea integrală a intereselor noastre românești.

La aceasta ne determină nu numai împrejurări externe, ci și conștiința, că în orașele noastre, pestritate în mod artificial de politica ungurească din trecut, încât elementul românesc eră copleșit aproape cu desăvârșire, — *avem o altă politică de urmat, decât aceea de până acum.*

Conștiința aceasta o aveam noi și de mai înainte. Numai că nu-i venise vremea, după ce în generositățile și condescendențele noastre, ca partide politice, călcasem cu stângul în raporturile cu minoritarii. Și-o făcusem aceasta, în buna credință „politică“, dar în mod vădit, împotriva intereselor noastre, cari, în orașe, reclamau alta menajare.

Acum am ajuns la întorsătura vremilor. Generositățile și condescendențele politice a partidelor românești la putere, de acum și din trecut, au fost socotite de minoritari drept — *slăbiciune* a noastră, pe care să-și permită a o exploata, în beneficiul lor.

Aceasta este explicația, că de ex. partidul maghiar din Arad, a găsit de cuviință ca, printr'un acord cu partidul dela putere, să-și asigure la alegerile județene o seamă de locuri, mai multe decât ce li-ar reveni după proporția numerică a lor în județ. Dar, tot atunci, partidul maghiar s'a pus în privința alegerilor municipale, într'o postură, pe care cu drept cuvânt o putem timbră de provocatoare chiar. Ei vor, în consecință finală, nimic mai puțin, decât ca să deie orașului Arad — în temeiul pretenției lor superiorități numerice — o conducere ungurească.

Și-așa-i bine, că măcar și-au dat arama pe față și *ni-au delegat mâinile de orice considerații minoritare-file*, în care, d'atâtea și-atâtea ori, a potignit politica ce trebuia s'o urmăim, pentru restabilirea Românilor în toate drepturile lor la viața națională, în orașele în cari am fost suprimați în mod silnic și artificial.

În chipul acesta, Românii din Arad, nu numai ca opinie publică ci și ca organizații politice de partid, au ajuns la conștiința, că a venit ceasul lor de acțiune. A venit vremea unei concentrări ro-

mânești, pe d'asupra intereselor de partide, pentru a ne da mâna, în vederea alegerilor municipale, într'o frățească înțelegere și stăruitoare acțiune *ca bloc românesc, care nu mai are dreptul să fie desfăcut până la deplina valorare a intereselor noastre românești în acest Arad instrăinat.*

Conducerea locală a partidului național liberal se măgulește de a fi pus, ea cea dintâi, în Ardeal, problema acestei concentrări. Iar acum, după ce blocul e încheiat, rămâne de lucrat, nu numai pentru reușita electorală, ce ne stă în prag, ci și pentru permanentizarea și desăvârșirea acestei acțiuni.

Exemplul Arădanilor, care a putut să fie dat, grație și înțelegerii superioare din partea partidului dela putere, a molipsit — s'o spunem astfel într'un senz frumos — și alte orașe românești ardeleni, copleșite de minoritari.

În aceasta nizuință de salvatoare concentrare națională, noi ne întemeiem, aici la Arad, pe mai multe motive. Atingem, fugitiv, unul de bună învățătură: trântea, administrată de minoritari în alegerile județene, la Ineu și Cermeiu, pe urma desbinării Românilor.

Dar noi avem și alte motive, mai grăitoare. În Aradul de acum o sută de ani, după mărturia statisticianului ungar Fényes Elek, Românii erau, aici, mai mulți decât ori care alta naționalitate.

În afară de acest motiv, numeric, Aradul s'a ilustrat ca centrul acțiunii politice românești, a celei mai de seamă în întreg cursul veacului XIX, începând cu luptătorul național dela Giula, Moise Nicoară, martir al cauzei românești, și continuând cu generația fișpanului (prefect) Gheorghe Popa dela Gașa, care cu generația sa, a format aici o adevărată citadelă politică românească. Dar de epoca luptelor în jurul Memorandului și de mai apoi, cine să fi uitat?

Din același mediu fizic și din aceeași tradiție politică românească au răsărit și cei doi fruntași, cari și-au întins azi mâna, pentru a creia aici blocul românesc. Unul e D. Dr. *Mihai Marcuș*, giulan de origine și rudă alui Moise Nicoară. Cel de al doilea este D. prefect Dr. *I. Marșieș*, fiul acestui județ.

Aradul nu-și poate uita de tradițiile sale luminoase!

Înainte, cu Dumnezeu! „...să cucerim ce-avem de cucerit...!“

Dr. Gh. Ciuhandu.

Glasul mândriei naționale.

Ziua de 14 Martie a. c. va fi data memorabilă, când se va da primul prilej, ca românii, divizați până astăzi în diferite partide, să-și dea mâna și să meargă compacti spre realizarea unui ideal, cucerirea orașului Arad din punct de vedere administrativ, prin alegerea consiliului com. românesc.

În vederea acestei alegeri, partidele românești au pus la o parte toate rezervele politice, au delaturat pe un moment toate divergențele cari avuseseră până acuma rolul zidului chinezesc între frații de acelaș sânge și, spre decepțiunea celor ce mai privesc încă cu un ochiu peste frontieră, vreau să facă dovadă, că atunci, când înalte interese românești sunt în joc, sunt decizi să denunțe irevocabil continuele improvizații degradante ale elementului autohton survenite prin inutilele pactări cu organizația minoritară politică locală.

Păcătoasele pactări de până acuma cu gruparea minoritară au provocat nu numai multe desiluzii, au smuls din noi nu numai aproape totală încredere în puterile proprii crezute imposibile în fața realizării unei victorii, ci au produs și o disgustătoare apatie în fața deselor umiliri provenite prin aceste înfrățiri nenaturale și revoltătoare în acelaș timp.

A trebuit să facem triste experiențe un deceniu întreg, a trebuit să ne redeştepțăm în fața crudei realități, stând la masa verde cu acela, în al cărui crez politic strălucete dogma fundamentală — dar în veci irealizabilă, — de a reveni la stările antebelice, de dorul cărora o anumită mentalitate a născocit aberațiunea: „Nu, nu, nu, nici odată!“

Ritmul lent de umilințe, cari au devalvat un restimp virtuțile naționale ce încolțeau odinioară tocmai în acest oraș, a scos la suprafață revolta provocată de pretențiile nejustificate ale acelor, cari neputându-se împacă cu recitificările survenite prin conflagrația mondială, se cred și azi satrapii moșiei noastre strămășești.

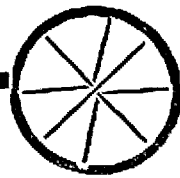
Aceasta întemeiată revoltă, a determinat pe românii din Arad, ca uitând deocamdată ori ce deosebiri politice, eventual divergențe personale, să se unească, spre a duce la izbândă lista românească.

Este vre-unul între noi, care să nu-și descopere capul în fața acestei sănătoase manifestații naționale? Se poate găsi între noi, unul chiar, care ar fi capabil să spargă solidaritatea națională?

Nu, nu vrem să credem aceasta, pentru că acuma a sosit momentul să dovedim tuturor celor ce nu vor să ne înțeleagă, că ori ce credințe politice am profesă, când înalte interese naționale își fac apariția, toate diferențele dispar, sacrificând pentru idealul național tot ce ne poate despărți. Aceia, cari ne cred ireductibil despărțiți, se înșeală amar dacă se alintă cu gândul, că nu vom fi capabili să punem în aplicare fulgerătoare sancțiuni de salvagardare a intereselor noastre naționale și, că, simultan cu aceasta, nu vom arunca în aer toate punțile prin cari eram legați de ei.

Să uităm trecutul tristelor experiențe de 10 ani, să pășim cu fruntea ridicată spre succesul sigur și ascultând de *glasul mândriei naționale*, să strigăm:

Trăiască lista românească
dolar.

Blocul românesc va ține Duminică 9 Martie c. câte o Intrunire publică

în următoarele suburbii:

orele 3 p. m.

1. Micălaca

2. Gai

orele 5 p. m.

3. Pârneava

4. Intre Sălașuri (Ciarda Turai)

La aceste adunări vor lua parte și vor ține cuvântări candidații Blocului românesc și fruntașii locali ai partidelor național-liberal și național-țărănesc.

BULETINUL AGRICOL

al Camerei de Agricultură a județului Arad.

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Grâu	Lei. 520.—530 per 100. kgr.
Orz	300.—320 " " "
Ovăs	300.—310 " " "
Porumb	270.—280 " " "

Prețul animalelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Părechea de cai	Lei 12—25000.
" Boi	10—20000.
Vacă per cap.	6—9000.
părechea de porci	3—3500.

PUBLICAȚIUNE.

No. 528 | 1930.

Distribuirea semințelor de primăvară.

AGRICULTORI!

Fiecare dintre D-Voastră știe ce însemnătate are o sămânță bună pentru majorarea rodului și valoarea lui.

Pentru a Vă putea sta întru ajutor la procurarea semințelor bune și selecționate, Camera a hotărât ca să distribue — ca în alți ani — și în anul acesta diferite semințe alese pentru însemnările de primăvară.

Acei agricultori cari doresc a prelua dela Cameră din semințele mai jos înscrise se vor înscrie la Primăria comunală până cu data de 28 Februarie anul curent plătiind totodată și banii pentru cantitatea prenotată, luând de bază prețurile de mai jos.

Tabloul cu cei înscrși se va înainta Camerei cel mai târziu până la data de 2 Martie a. c. achitând totodată și prețul.

Pentru înscrierile sosite mai târziu de data susindicată nu garantăm că vor mai putea fi servite din aceste semințe.

Fiecare agricultor poate prelua sămânța și aparte, din magazia Camerei după solvirea prețului la casieria noastră între orele oficiale, camera No. 28.

Semințele se vor distribui în zilele de Marți și Vineri a săptămânii

Prețurile semințelor sunt după cum urmează:

1. Grâu de primăvară	Lei 530 — per. 100. kgr
2. Lucernă cl. I. decuscutată și plombată	45 — " 1. "
3. Trifol roșu	22.— " 1. "
4. Sfeclă de nutreț orig. „Sacharose“	65.— " 1. "
5. Măzăriche (bicău fără ovăs) cl. I.	750.— " 100. "
6. Orz selecționat de sămânță	300.— " 100. "
7. Ovăs	300.— " 100. "
8. Porumb	300.— " 100. "

ATENȚIUNE.

Toate prețurile sunt calculate cu o simțitoare reducere luând în considerare calitatea semințelor selecționate ce predăm.

Sămânțele se vor folosi numai pentru însemnările de primăvară. Este strict interzis a face speculă cu sămânțele ce se cumpără dela Cameră. Abaterile eventuale se vor pedepsi cu rigoare.

Arad, la 15 Februarie 1930.

Președinte:
(ss) Dr. I. Marșieu

Director:
(ss) N. Popescu.

INVITARE.

Reuniunea Agricolă Svăbească aranjează cu concursul Camerei de Agricultură a județului Timiș-Torontal la Grabați Duminecă în 9 Martie 1930 un

TÂRG DE VITE DE PRĂSILĂ

la care onor protectori ai agriculturii, agricultorii și onor. public se invită prin această.

Grabați, Februarie 1930.

Cu toată stima:
Administrația Reuniunii Svăbești
din Grabați

Program.

Sâmbătă în 8 Martie.

După amiază: Primirea și încartiruirea oapeților sosind cu trenurile în gară. Adăpostirea vitelor de afară.

Seara: Serată de cunoștințe.

Duminecă 9 Martie.

Dimineața între 7—8 oare: conducerea animalelor la piață.

Înainte prânzului ora 9: Deschiderea expoziției și clasificarea.

La amiază orele 1. Banchet, Prețul unei mese 70.— Lei.

Acțiunea Camerei privitor la cultivarea tutunului.

De un timp mai îndelungat mereu au sosit la aceasta Cameră plângeri dela mai mulți agricultori că, condițiile din contractul încheiat cu Statul relativ la cultura tutunului ar fi eventual în spirit prea restrâns în ceea ce privește rentabilitatea ce trebuie să ofere cultivatorului pentru munca grea depusă în decursul anului. La fel ni s'au adus plângeri și cu privire la modul cum la depozit se face recepția tutunului.

În vederea reparării acestor chestiuni Cam a noastră a aflat de bine a convoca pentru data de 22 Februarie a. c. în localurile ei din Palatul Domeniilor la o consfătuire pe toți delegații cultivatorilor de tutun din comunele ce aparțin Depozitului de Fermentare din Arad. La fel au fost invitate și Camerele de Agricultură din Bihor și Timiș-Torontal.

Punctual la ora 10 a. m. a fost deschisă ședința în sala de muzeu a Camerei fiind prezent un număr foarte considerabil din invitații diferitelor regiuni alor trei județe.

După notarea în proces verbal a tuturor delegaților și altor cultivatori de față s'a trecut la desbaterea cauzei din chestiune, ascultându-se propunerile concrete a celor de față.

În primul rând și-a expus părerea în chestiune Dl. Petur Cordoș din Șimandul de jos care afară de condițiile din contract a adus plângerea sa și pentru modul cum la depozit a fost tratat de cei în drept, cerând ca să se intervină la forul competent pentru îmbunătățirea stărilor de azi.

După aceasta a luat cuvânt Dl. Radu Niederhauser notar în comuna Mailat care ca producător și ca delegat al cultivatorilor de tutun din aceea regiune a dezvoltat mai pe larg plângerile sale relativ la greutățile ce apasă în ziua de azi asupra producătorilor din cauza diferitelor condițiuni grele ce se impun în general.

În primul rând cere ca să se intervină pentru modificarea regulamentului privitor la clasificarea materialului, al doilea rând să fixeze prețul întradevăr corespunzător după calitatea ce se preda, al treilea rând ca termenul de livrare să fie suspendat în cazul când sunt zile de ploaie, bine înțeles dacă depozitul nu poate îngriji de scutul produsului contra umidității, în care caz după cum se știe în general tutunul la preluare se clasifică cu reducere foarte simțitoare al patrulea rând ca asigurarea recoltei să o lase să fie

făcută de proprietar și în al cincilea rând ca Statul să aprobe ca producătorilor să li se vândă o cantitate oareșcare de tutun — întrucât acești au lipsă pentru trebuințele lor particulare — cu preț redus pentruca prin aceasta să se evite contrabanda ca până în prezent se obișnuia în unele locuri și cazuri.

La aceste propuneri aduse de Dl. Niederhauser, s'au atașat așa zicând în corpore toți cei de față.

Au mai luat cuvântul în privința celor de sus și reprezentantul Camerei de Agricultură Timișoara, după cari expuneri apoi s'a hotărât unanim ca propunerile suscitade verbale de cei prezenți să fie transpuse la adresa Camerei și înscrise pe baza căror urmează ca Camera să intervină la forul competent printr'un memoriu detaliat.

Hotărârea s'a luat la cunoștință de toți cei prezenți și s'a acceptat cu unanimitate.

Aviz.

Aducem la cunoștința Comunelor și Composesoratorilor că Camera de Agricultură a județului va aranja următoarele târguri de animale de reproducție pentru ca Primăriile și Composesoratele să-și poată procura taurii și vieri necesari pentru animalele lor:

În ziua de 6 Martie (Joi) în Cermelu, pe locul târgului pentru tauri de rasa „Podolca” și vieri.

În de 7 Martie (Vineri) în Buteni pe locul târgului, pentru tauri de rasa Simmenthaler.

În ziua de 8 Martie (Sâmbătă) în Pâncota pe locul târgului, pentru tauri de rasa Simmenthaler.

În ziua de 10 Martie (Luni) în Barzava pe locul târgului, pentru tauri Simmenthaler.

În ziua de 11 Martie (Marți) în Chișineu, pe locul târgului pentru tauri de rasa Simmenthaler și Podolca.

În ziua de 12 Martie (Miercuri) în comuna Aradul-nou pe locul târgului pentru tauri de rasa Simmenthaler, și

În ziua de 13 Martie (Joi) în Pecica pe locul târgului pentru tauri de rasa Simmenthaler.

Comunele și Composesoratele i-și vor putea alege materialul necesar pentru animalele lor, cerând dela Cameră și un sprijin oareșcare. Informațiuni mai detaliate se pot afla în publicațiunea noastră No. 706. din 25 Februarie 1930.

Marea manifestație românească din Arad.

Mii de Români întruniți în Piața Avram Iancu cer în Aradul românesc gospodărie fără politică.

În urma propagandei partidului maghiar pentru alegerile comunale din Arad, care în deslănțuirea ei formează o sfidare a elementului românesc, s'a produs începutul reacțiunii. Alegătorii români au dat dovada palpabilă, că în orice moment se pot despărți de interesele luptelor de partid și pentru apărarea intereselor de ordin național unirea dintre frați nimic n'o poate înfrânge.

A fost o zi de adevărată sărbătoare. Tăranul și intelectualul la braț, cu drapelul și muzică în frunte a format convoiul nesfârșit, din care n'a lipsit nici cetățenii minorității loiale. Era firesc, ca să se recunoască spiritul de dreptate al poporului român așa pe cum au fost întotdeauna înțeles: Cetățenii României Mari egali în drepturi și datorințe!

Oratorii în discursurile rostite au accentuat cu precizie, că gospodăria orașului Arad nu poate forma nici mijlocul de căpătuială a unor oameni și nici cuibul de propagandă a intereselor streine de țară, ea trebuie se fie o îndrumare matematică a intereselor economice întru binele și progresul cetățenilor.

Marea întrunire a fost deschisă la orele 3 $\frac{1}{2}$ prin

Cuvântarea dlui Șt. C. Pop, care a rostit următoarele:

„Frați români și cetățeni ai Municipiului Arad! Ziua de azi este o zi de sărbătoare măreață a tuturor românilor din acest Oraș. Azi este prima întrunire după 10 ani, la care Români din acest oraș s'au întrunit din ordin superior național, trecându-se peste luptele de partid pentru binele și prosperarea gospodăriei municipiului Arad. Aceste planuri și-au avut importanța deosebită în istoria Românilor de aici în trecut și nu întârzie nici azi de a intra pe primul plan dovedind că luptele de partid sunt întotdeauna primare de interesele naționale, românul trece ușor peste interesele de partid atunci când interesele naționale o cer. Întrunirea de azi este dovada vie, că în fața nevoilor de o importanță însemnată a vieții noastre naționale, întreaga suflare românească veghează și unită strâns asigură temelia așezămintelor naționale. Orașul acesta au fost odată condus de români și sârbi, iar după o lungă etapă a ajuns se fie condus din nou de Români. Localitatea și sentimentul de dreptate al Românilor față de toate popoarele conviețuitoare în acest oraș au fost puse din nou în lumina publică atunci, când am făcut apel de colaborare în gospodăria Aradului la toți cetățeni, dovadă că între noi sunt de față frații noștri sârbi, svabi și ovrei. Lipsește o singură grupare aceea a partidului maghiar. O spun, ca să se știe, că s'a urmat tratative și am făcut enorme concesii partidului maghiar. Conducătorii acestora însă

au refuzat colaborarea. N'au refuzat-o pe chestiuni personale de mandate, care dovedește, că în conducerea partidului maghiar predomină și azi vechea melodie, a intereselor personale. Dorința românească însă e mai presus de orice interes personal, ea este asigurarea liniștei, păcii și progresării prin o gospodărie exemplară. Lumea întreagă, toate marile națiuni s'au convins, că poporul român formează azi zidul de apărare a civilizației umane contra invaziei dezordinilor bolșevice ce amenință lumea întreagă. Întrunirea de azi este din nou o întărire a afirmațiilor; că ne cunoaștem menirea și ne știm face datorința.

Discursul Dlui MIHAI MĂRCUS, președintele org. —part. Național Liberal din Arad.—

„Fraților cetățeni, alegători ai Aradului! Dacă avem azi ocazia fericită de a vedea în cea mai frumoasă și măreață unire pe toți românii din Arad, se datorește în primul rând conducătorii

DR. MIHAI MĂRCUS.

rilor partidelor românești, cari și-au înțeles menirea în fața intereselor de înalt ordin național. Atitudinea amenințătoare a partidului maghiar ne-a unit pe toți românii fără deosebire de partid politic. Cred, că n'ar fi existat nici un alt bun român care sa fi făcut altfel (lungi ovații)

Conducătorii partidului Național Liberal n'au întârziat nici odată de a-și lua partea ce li se cuvine din lupta pentru consolidarea țării.

Partidele românești îndrumate de interesele cetățenești au înțeles și cunoscut la timp, că tactica conducătorilor partidului maghiar în loc de a reprezenta interesele cetățenești urmează o vândătoare de interese personale prin înlocuirea elementului românesc în gospodăria orașului spre a mistifica un adevăr ce dovedește drepturile istorice ale Românilor în Arad. Pentru acest scop s'a mai pus la cale intriga care era menită se producă dezbinarea între Români, servindu-se de tr-

interesul nostru prin unirea partidelor românești în alegerile municipale este de a arăta că românii în Arad formează elementul conducător și scrutinul votului dv. va fi oglinda voinței naționale față de dușmani, spre a servi pentru ultima dată răsfățărilor conducerei partidului maghiar lecția din care să învețe că poporul român își știe apără interesele și țara. Prin aceasta nu înțelegem sprițirea voinței cetățenești și pe lângă deplina libertate a votului obștesc în alegerile din 14 se vă prezentați uniți ca se votăm cu toți lista românească. Așa se ne ajute D-zeu.”

dătorii neamului de acela care și-au vândut sângele lor pentru ca să tragă foloase, (ovații, jos cu Anghel!)

Fraților, în istoria noastră s'a înscris cu atâta jertfă dragostea față de interesele țării, încât azi sunt convins, că toți cei de față vor forma un corp puternic și vor pleca la luptă în alegeri cu convingerea deplină că vom învinge, asigurând cetățenilor orașului Arad o gospodărie rodnică. „Așa să ne ajute D-zeu” (ovații nesfârșite)

**Cuvântarea
Dlui Dr. R. Coșoiu.**

Față de ilustrii antevorbitori cari au arătat cu multă pricepere importanța întrunirii de azi, mie mi-ar rămâne puțin de spus. Dorința mea este ca întrunirea de azi să cimenteze toate forțele românești în lupta care ne așteaptă, unde trebuie se învingem. Pentru acest scop este foarte nimerit că luptele de partid au fost puse la o parte, lădându-le locul strângerea rândurilor și unirea desăvârșită. Sub nici o altă formă nu se poate garanta mai mult, că interesele gospodărești vor fi pe deplin satisfăcute, decât prin scoaterea politice din gospodărie. Obrăznicia conducătorilor partidului maghiar va trebui se înceteze pe viitor.

Cu cuvinte frumoase expune mai departe propaganda dusă de cei care vor să împiedece înjghebera unei gospodării cinștite și face apel la alegători pentru a lupta cu îndârjire în alegeri.

V. Ivan, industriaș român, aduce asigurări din partea industriașilor români, cari susțin lista românească fiindcă prin ea se garantează conducerea bună a intereselor industriei naționale.

Stana Teodor, spune, că poporul suburbiei Micalaca în fața problemei pe care o reprezintă lista românească va trece peste orice interes local al suburbiei și o vor vota cu toți.

Ioan Trifu, ca reprezentant al suburbiei Gal face deasemeni asigurări că va sprijini și vota lista românească

Milan Ivanov, vorbește în limba sârbească, „Sârbi au trăit întotdeauna în cea mai perfectă armonie cu românii și azi deasemeni li se dă ocazia de colaborare la gospodăria orașului Arad, cea ce nu înseamnă alt-

ceva decât o continuare a trecutului”. Invită apoi pe sârbi să susțină și să voteze lista partidelor românești din care fac parte și dânsi.

Müller Wendel, citește o declarație din partea svabilor. „Svabi și acum ca în alegerile județene sunt solidari cu elementul românesc, pentru că ei înțeleg de a contribui la gospodăria comunală cu acela care asigură cel mai desăvârșit progres spre binele sătenilor”.

Dr. Singer, vorbește în numele evreilor. „Ovrei au un trecut de luptă politică de 6000 ani. Întregul lor parcurs politic n'au avut altceva, decât asigurarea unui tratament egal alături de celelalte popoare. Acest principiu tradițional al poporului ovreiesc a rămas neschimbat și azi și acesta este motivul pentru care suntem alături de partidele românești”. Face apoi un apel la ovrei ca se voteze lista partidelor românești.

**Cuvântarea Dlui
General ALEX. ULAD.**

Fraților! Ziua de azi nu are numai însemnătatea că elementul românesc se găsește unit, ci și aceea că întrunirea este în piața care poartă numele marelui nostru luptător Avram Iancu (Lungi ovații), Aci românii trebuie să depună toată dragostea lor națională pentru ca să arate conducătorilor partidului maghiar, că dorința noastră este a țării întregi (Lungi ovații jos Barabás). Fraților! să mai căutam și printre noi să descoperim pe trădătorii din trecut cari azi au cutărat se pornească luptă contra noastră (jos Anghel—la ocnă cu el etc.) Fraților nouă nu trebuie să ne fie teamă de nimica, trebuie se formăm cu toți o singură armată pentru ca să răspundem celor afirmate de partidul maghiar prin ziare că: „putem învinge” cu răspunsul clar și respicț ca noi lista românilor trebuie să învingem. Face apoi propunerea ca să se formeze un convoi pentru manifestație pe stradă. (Ovații).

St. C. Pop. Invită publicul se manifesteze în pace și liniște.

Se formează un convoi puternic care înaintea până în fața primăriei. Aci convoiul s'a oprit câteva minute și muzica a cântat hora.

Mai este de remarcat corul teologilor condus de dl. Lipovan, care au executat mai multe cântări patriotice ridicând nivelul întrunirii la rangul unei adevărate sărbări naționale.

Rica

Răspunsul ungarilor la manifestația românească de Duminecă.

Grandioasa manifestație românească care a dovedit spiritul de solidaritate românească în interesul marilor probleme naționale n'a putut trece fără răspuns din partea partidului maghiar

La întrunirea de Duminecă seara dl. Berczy Lajos compară luptele de azi cu celea din 1848 când ungarul au dus lupta de independență. În vorbirea s'a citează titlul cântărei lor naționale „Talpra Magyar” sau cum o intitulează dânsul „Raita Magyar”.

Ce înseamnă asta, dl. Berczy? Nici azi nu v'ați convins de loialitatea poporului român, sau vreți ca se abuzăți de ea?!

Dacă lucrurile se împing atât de departe apoi să se știe că pentru toți bolnavii se găsesc leacuri și că poporul român își va urma drumul său înainte pe lângă toate avertismentele cu dublu înțeles.

Rica.

Lista candidaților blocului românesc la alegerile municipale din 14 Martie c.

1. Vlad Alexandru,
2. Dr. Ursu Ioan,
3. Dr. Luțal Cornel,
4. Dr. Robu Ioan,
5. Dr. Borneas Iuliu,
6. Dr. Vicaș Iuliu,
7. Dr. Boțioc Alexa,
8. Tatu Ioan,
9. Stana Todor,
10. Păușești Nicolae,
11. Dr. Veliciu Emil,
12. Dr. Müller L. Vendel,
13. Olariu Iustin,
14. Dr. Singer Eugen,
15. Dr. Raicu Aurel,
16. Constantinescu Alexandru,

17. Bran Ștefan,
18. Consuela Laugier,
19. Zab Ștefan,
20. Coroban Ștefan,
21. Boșneac Victor,
22. Pinteia Ioan,
23. Iovanov Milan,
24. Ivan Vasile,
25. Givulescu Traian,
26. Burza Cornel,
27. Măcean Cornel,
28. Moț Dimitrie,
29. Drecin Pera,
30. Pecica Gheorghe,
31. Bistrișan Inocențiu,
32. Janker Petru.

Semnul listei No. 1 este roata cu spițe.

„Voința Poporului”

și

Blocul cetățenesc Dr. Anghel István.

Apare în Arad un organ de publicitate și reclamă care poartă titlul pompos de „Voința poporului” pus de astădată în slujba blocului cetățenesc, titlul sub care și-a înscris dl Anghel István pe toți renegații și bolșevicii, ca să lupte contra blocului românesc, bineînțeles conform poruncii și voinții șovinistului Barabas Bela.

Ziarul — haide să-i zicem ziar — își trâmbeia până acuma independența politică, ba spunea că stă în slujba neamului, ceea ce nu credea nimeni, fiindcă persoana dlui Russu nu prezintă garanții de seriozitate, dar chiar dacă ar fi stat în slujba neamului, nu avea nici o valoare, motiv pentru care nu era luată în considerare. Nu ne-am ocupat însă de acest ziar până acuma, deoarece atâta timp cât căută să se arate independent, deși nu prezenta nici o valoare, luam în considerare faptul, că scrie cu slove românești și — de bine de rău — răspândește scrisul românesc.

Deastădată însă, fițuica și-a dat a-ramă pe față, punându-se în slujba renegețului Anghel István, contra blocului românesc. Ne mulțumim să arătăm cetățitorilor noștri, cine lucrează la numitul ziar. Iată:

Director: Radványi Mihály zls Russu Mihail, fost mare antisemit, care trăiește din anunțuri și inserțiuni evreești.

Director grant: Dr. Ioan „Frunză” verde, verde, verde, prost e Doamne, cine crede.. fiindcă acest „Frunză” există doar în fantezia dlui Russu Mihail.

Director administrativ jidanul maghiarizat Radnay Oszkár din maraureș (nu știe românește).

Dactilografă ungueroaica a început rupă câteva vorbe românești.

Redactori. n-are. Câteodată se răcește pe acolo și câte un articol bun, dar restul sunt informațiuni, prost traduse din ziarul „Aradi magyar ujság”, cu care se tipărește în aceeași cameră. Mai nou își debitează analfabetismul în acest ziar câțiva pseudonimi: „Nifort”, etc. sub cari se ascund, de sigur, elevi de liceu orgolioși de titulatura de ziarist.

Ziarul se tipărește în tipografia evreo-maghiară Réthy és társa...

Deocamdată atât, în credința, că românii vor înțelege intențiunile „blocului cetățenesc” al lui Dr. Anghel István, sprijinit de presa unguerească din Arad și fițuica „Voința Poporului”.

Delegații

De pe frontul electoral

primim următoarele:

Domnule Redactor.

In comuna noastră din Șimandul de jos unde noi avem și alte nații străine ne-am givănit noi ca să facem pacie și să punem o listă la consiliu comunal alegând 3 rom. naț. țăr. 3 nemți și 3 naț. lib. iar în frunte să avem pe părintele nostru Mornăilă Vezi așa am crezut-o noi țărani mai proști că o să fie bine. Toți oamenii din sat erau mulțumiți cu asta că bariem ne feream ca să se spurce oamenii din aldămașurile unuia și altuia și să nu ne mai certăm.

Asta a fost în ziua de 8 Februarie. Dar ce să vă veziți s'a găsit în sat un om mai cuminec și fără să ne mai intriebe după cum ni-am înțeles au pus cap de listă pe Grozda hăl cu 160 claiuri cu rum băgând încă 5 nemți și sub primarul tot neamț iar de bietul părinte Mornăilă și or bătut joc de iei punându-l în locul al treilea după Remenyik care este al doilea pe listă.

Domnule părinte, Dumneata care de câte ori mergi la sfânta biserică vezi în fața D-Tale mormântul celor doi preoți eroi omorâți de conștrași D-lui Remenyik ori nu ți-o fost rușine ca punându-te cu Grozda și Remenyik numai ca să ajungi consilier comunal ți-ai bătut joc de memoria acestor doi eroi dar ți-ai bătut joc și de parohieni D-Tale care îți dau pita de toate zilele în gură. Vezi cu toate că ai umblat la școală al putea se înveți dela fraciele D-Tale dela bravul nostru frate adevărat român dar nu ți-ai ca D-Ta Axentie Mornăilă care a candidat pe lista românească.

Noi am fost așa să vede bun numai atunci când ai umblat cu căciula în mână de te-am ales de popă iar acum te-ai vândut la un Taúzer care au avut copii în garda roșie. Fain popă, merită să primești cât în grabă pentru acest fapt chiar și brâu roșu.

Dela Delegația permanentă a organizației liberale din Arad.

Di Pavel Dârlea din Ineu, lucrând contra intereselor partidului, a fost exclus din organizația național-liberală din județul Arad.

Di Petica Petriță din Șebiş, fost prim-pretor, nu face și nici nu a făcut parte din organizația partidului național-liberal din Arad.

Votați lista blocului românesc, cu semnul roata cu spițe!

Manifestațiile Aradului.

Când scriem acest titlu, ne gândim la două lucruri, amândouă privitoare la orașul Arad: unul, care s'a petrecut ieri, și altul care e pregătire pentru ziua de 9 Martie a. c.

Impunătoarea manifestație românească ce a avut loc ieri, în Piața Avram Iancu, este lucrul dintâi, care cu atâta însuflețire și cu atâta putere a dus înainte cauza trezirii Românilor din acest oraș la cunoașterea datoriilor lor către sine înșiși.

Despre lucrul acesta se scrie în alta parte a gazetei noastre și astfel, ceea ce ne rămâne aci de făcut, este: să așternem pe hârtie câteva informații despre ceea cealaltă manifestație, care e în pregătire pentru Dumineca viitoare, — manifestație a sufletului religios românesc din orașul Arad.

De ce este, adecă, vorba?

Biserica noastră are, în Dumineca din 9 Martie, serbătoarea așa numită a „Ortodoxiei”. iar în Arad avem o inimoasă societate ortodoxă-națională a femeilor române, care își serbează hramul în toată țara, în aceea Duminecă.

Din acest prilej, comitetul filialei Arad a societății ortodoxe-naționale a femeilor în frunte cu D-na presidentă Lily Crișan, a proiectat o largă serbare religioasă-culturală, la care să poată participa toată suflarea românească din orașul Arad.

Se vor ține conferințe cu producții culturale în mai multe puncte ale orașului și aproape pentru toate stările sociale românești de aici.

Indicăm acest program, în cele următoare: În Grădiștea Aradului va ține conferința I. P. C. Arhimandrit Policarp Morușca, pentru muncitorii și muncitoarele dela fabrica de tutun, Sâmbătă,

în 8 martie, d. a. la ora 4. Apoi Duminecă, 9 Martie, la ora 9, acelaș lucru, pentru ucenicii concentrați la școala din Strada 29 Decembrie. După slugirea sfintei liturghii la catedrală, va predica părintele Dr. Gh. Ciuhandu, vice-președintele societății, care va ține și conferința festivă, în după ameeza zilei, la ora 5, în palatul Cultural. În Pârneava și Șega, la Casele culturale de acolo, deasemenea se vor desfășura programe, cu conferințe și cu cântece religioase, din partea preoților locainici ai parohiei și a corurilor, în aceeași zi de Duminecă la ora 3 $\frac{1}{2}$ d. m.

Avem știre, că în biserica din Cetate încă se va aranja o manifestație religioasă-culturală, pentru trupe.

Aradul, cum se vede, se mișcă și în cele naționale, dar și în cele sufletești.

Sunt semnele unei primăveri, de mult așteptată, și care va trebui să-și deie podoabele și fructele sale. Este acum, datorită oricărui bun român, să participe și la aceste manifestații ce anunțăm, căci doară ele sunt numai complectarea cea mai frumoasă și mai trebuitoare a manifestației naționale din Dumineca trecută.

Programele pentru suburbiile Aradului sunt proiectate în așa fel, ca lumea de acolo să poată participa, în tihnă și la manifestația ce va urma la Palatul Cultural.

Așa aflăm, de alta parte, că și dintre intelectuali vor lua parte la manifestațiile din Cartierele Aradului. Așa este și bine, și frumos.

Deci, tot Românul să fie la datorie și în Dumineca viitoare!

Dr. Gh. Ciuhandu

Din tabăra adversarilor.

In agitațiile partidului maghiar din circumscripția a II-a s'au ridicat glasuri, cari nu se păzesc să arate pe față ura și șovinismul celor cari ar vrea să ne radă de pe fața pământului.

„Talpa magyar”, „raja magyar” sunt strigăte sălbatece de vrăjmășie, cari au răsunit în acea adunare „Pe picior maghiar”, „pe ei, maghiar”, adeca pe noi pe români. Își dau seama unguerii, că aceste afățări ar putea aduce un răspuns la fel, cam așa ceva: „Români, porniți cu ciomegele contra unguurilor!” Își dau seama oare conducătorii unguuri, că nesocotința lor poate deslănțui o furtună, pe care — până acuma — numai chibzuința și îndelung răbdarea conducătorilor români a oprit-o?

Este oare interesul minorității maghiare să-și expună blana ciomegilor țărănești, așa de dragul celor câteva capete seci, — cari provoacă pe români, — inconștiente și irresponsible de greutatea sămânței de dușmănie svârțată în sufletele și altfel tulburate?

Stăruim și astăzi în credința, că poporul maghiar din Arad nu este vinovat de prostia conducătorilor. Avem aceasta credință, deoarece din însuși comunicatul organului partidului maghiar, se deslușește, că „dacă ne-am lua după numărul celor cari iau

parte la adunările noastre pe circumscripții, nu am putea să presimțim semne bune”, apoi „regretabil, compunerea listei (ungurești) nu s'a făcut pe baze democratice”.

Recunosc deci înșiși conducătorii unguuri, că au făcut o mare greșală, deoarece își dau seama — prea târziu însă — că poporul unguuresc nu este cu el, lista s'a făcut de grofi și baroni, așa cum au vrut ei, fără să întrebe și pe ceilalți muritori, ba s'au produs chiar strigăte de protestare contra propriilor lor conducători, iar în circumscripția a IV-a un alegător unguur, invitat să fiină o cuvântare, a refuzat, spunând: să vorbească jidanul Dr. Nagy Sándor, că pe el l-au vârit în listă conducătorii.

Ce rost are atunci apitașla dușmănoasă pe care o fac conducătorii unguuri? De ce țipă ziaristul Krenner (ungur de ocazie), că „fiecare unguur trebuie să fie un agitator mobil”? De ce ura și provocările acestea?

Răspunsul, iată-l! Ei simt, că te fuge pământul de sub picioare. Iar dacă adunarea improvizată a românilor, Duminecă, a putut să albe astfel de efecte, ce va însemna pentru unguur trezirea conșt înțel românești în Arad, ne putem da seama de pe acuma.

Dela Micălaca